

TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

Zavzpomínejme společně na chutě Vánoc. Zkuste odpovědět na následující otázky:

Jakou polévku jste doma na Štědrý den vařivali nejčastěji? Byla rybí, houbová, hrachová, nebo úplně jiná?

Kdo u vás doma připravoval bramborový salát a co všechno jste do něj dávali? Mívali jste ve vaně živého kapra? Kdo ho měl na starosti?

Zkuste vypočítat tyto jednoduché slovní úlohy:

Maminka obalila 3 kousky kapra pro tatínka a 2 kousky pro sebe. Kolik kousků kapra obalila celkem?

Na stromečku visí 4 červené baňky a přidáme k nim 4 zlaté. Kolik baněk tam visí dohromady?

Vánočka se skládá z 9 pramenů. 4 prameny na spodní patro už jsme spletli. Kolik pramenů nám ještě zbývá?

Koupili jsme 2 balíčky prskavek. V každém balíčku je 10 kusů. Kolik prskavek máme celkem?

Určete, která surovina do tradičního bramborového salátu nepatří:

Brambory – Okurky – Čokoláda

Majonéza – Vajíčko – Zmrzlina

Hořčice – Šlehačka – Celer

Znáte tyto krásné koledy? Doplňte chybějící slovo na konci verše:

Narodil se Kristus Pán, veselme se, z růže kvítek vykvet nám, ...

Pásli ovce valaši, při betlémské ...

Nesem vám noviny, poslouvejte, z betlémské ...

Tichá noc, svatá ...

Doplňte známá přirovnání, která používáme nejen o Vánocích:

Být zdravý jako ...

Třást se jako ...

Mít se jako prase v ...

Být hladový jako ...

Doplňte věty podle sebe.

Když cítím vůni jehličí, vzpomenu si na...

Můj nejmilejší vánoční dárek z dětství byl...

O Vánocích bych si přál hlavně...

TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

TIPY NA VYUŽITÍ OBRÁZKOVÝCH KARTIČEK

VÁNOČKA

- Co musíme udělat s vajíčkem v misce, než jím potřeme vánočku?
- Která přísada je nezbytná, aby těsto krásně nakynulo?
- Máte raději vánočku s rozinkami, nebo bez nich?
- Kdy se vánočka tradičně podává – spíše ke snídani, nebo k obědu?

RYBÍ POLÉVKA

- Který příbor leží vedle talíře – lžíce, nebo vidlička?
- Kolik kostiček osmažené housky vidíte v polévce?
- Čím byste polévku dochutili, kdyby byla málo slaná?
- Je polévka na talíři čirá, nebo krémová?

SMAŽENÝ KAPR A BRAMBOROVÝ SALÁT

- Kolik kousků smaženého kapra leží na talíři?
- V čem postupně obalujeme kapra (jaké je pořadí surovin v trojbalu)?
- Jakou zeleninu rozeznáte v bramborovém salátu?
- Jaký nápoj je nalitý ve sklenici na stole?

KRÁJENÍ JABLÍČKA

- Jaký tvar tvoří jádřinec uvnitř rozkrojeného jablka?
- Co by naopak znamenalo, kdyby měl jádřinec tvar křížku?
- Co podle tradice znamená, když v jablku najdeme hvězdičku?
- Kolik vlašských ořechů leží na stole?

POUŠTĚNÍ LODIČEK

- Kolik lodiček celkem plave na vodě?
- Z čeho jsou tyto lodičky vyrobené?
- K čemu slouží krabička, která leží vedle mísy?
- Pouštěli jste doma lodičky i vy?

LITÍ OLOVA

- Do jaké vody se musí žhavé olovo nalít – do horké, nebo do studené?
- Kolik hotových odlitků už vidíte na obrázku?
- Nad čím se olovo rozpouští?
- Zkoušeli jste si někdy věštit budoucnost litím olova?

TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

TIPY NA VYUŽITÍ OBRÁZKOVÝCH KARTIČEK

SUROVINY K PŘÍPRAVĚ SALÁTU

- Vyjmenujte alespoň 5 věcí, které vidíte na stole.
- Kolik vajčiček je v platu? Stačilo by takové množství pro vaši rodinu?
- Jakou barvu má cibule – je žlutá, nebo červená?
- Kterou surovinu byste přidali vy, kdyby na stole chyběla?

VAŘENÍ SUROVIN

- Kolik hrnců stojí na sporáku?
- Poznáte, co se vaří v tom velkém hrnci?
- Jak zjistíte, že jsou brambory už měkké?
- Co leží na kuchyňské lince vedle sporáku a k čemu to slouží?

LOUPÁNÍ A PORCOVÁNÍ BRAMBOR

- Loupete brambory raději ještě horké, nebo až když vychladnou?
- Jde krájení s tímto kolečkem (mřížkou) rychleji než s nožem?
- Kdo vám doma s loupáním brambor nejčastěji pomáhal?
- Co dalšího se dá přes toto kolečko protlačit?

KRÁJENÍ NA PRKĚNKU

- Které suroviny je potřeba do salátu nakrájet?
- Která surovina na prkénku má zelenou barvu?
- Pláčete někdy při krájení cibule? Znáte nějaký trik, jak tomu předejít?
- Z jakého materiálu je vyrobené prkénko?

MÍCHÁNÍ SUROVIN

- Mícháte salát raději vařečkou, nebo rukama, aby se brambory nerozbily?
- Čím salát nakonec dochutíte?
- Dáváte do něj jen majonézu, nebo ji mícháte s jogurtem či smetanou?
- A co lák z okurek – vylijete ho, nebo ho trochu přidáte do salátu?

MÍSA BRAMBOROVÉHO SALÁTU

- Čím je salát na povrchu ozdobený?
- Může se salát jíst hned, nebo je lepší nechat ho odležet?
- Jaký tvar má mísa, ve které je salát servírován?
- Co se k bramborovému salátu nejčastěji podává?

TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

TIPY NA VYUŽITÍ OBRÁZKOVÝCH KARTIČEK

KOLEDA – PÍSMENA

- Sestavte z přeházených písmen slovo KOLEDA.
- Vzpomínáte si na nějaké další slovo, které má také šest písmen?
- Zkuste ke každému písmenu ze slova KOLEDA (K, O, L, E, D, A) vymyslet alespoň jedno město, jméno, zvíře, rostlinu nebo věc.
-

NARODIL SE KRISTUS PÁN – TEXT

- Přečtěte si text na kartičce. Poté zkuste z jednotlivých částí poskládat celou koledu správně za sebou.
- Kterou koledu máte vy osobně nejraději?
- Zpívali jste si doma koledy společně se svými blízkými?
- Jakou další koledu si ještě vybavíte?

CO PATŘÍ K VÁNOCŮM - TEXT

DÁRKY

- Vybavíte si dárek, který vám v dětství udělal největší radost?
- Mívali jste pod stromečkem dárků hodně, nebo se dávaly spíše symbolicky?
- Kdo u vás chodil zazvonit na zvoneček?

VÁNOČNÍ POHÁDKY

- Jaká je vaše nejoblíbenější vánoční pohádka?
- Dívali jste se na pohádky společně s celou rodinou?
- Byla nějaká pohádka, která se u vás v televizi sledovala každý rok?

VÁNOČNÍ STROMEČEK

- Jaký stromeček jste doma mívali – živý, nebo umělý?
- Jaká ozdoba na něm nikdy nesměla chybět?
- Kdy jste stromeček strojili – už ráno, nebo až těsně před večeří?

ŠTĚDROVEČERNÍ VEČEŘE

- Co bylo u vás doma hlavním jídlem na Štědrý večer?
- V kolik hodin jste obvykle zasedali k večeři?
- Zaskočila někdy někomu rybí kost?

TRADICE A ZVYKY

- Rozkrajovali jste po večeři jablíčko pro štěstí?
- Pouštěli jste lodičky z ořechových skořápek?
- Jaké další tradice nebo zvyky jste dodržovali?

BETLÉM

- Měli jste doma vystavený betlém?
- Které postavy se v něm objevují?
- Byli jste se někdy podívat na živý betlém?

Štědrý den - kvíz

Štědrý den měl svůj pevný řád. Už den předem se vařila rybí nebo houbová polévka, pekla se vánočka a připravoval se bramborový salát. Také se zdobil stromeček a tajně se balily dárky. Na samotný Štědrý den se dodržoval půst - jen děti měly výjimku a ráno si mohly dát vánočku s kakaem. Dospělí však museli vydržet až do večera. Během dne se obaloval kapr a finálně dochucoval salát. Na stůl se přichystalo cukroví a sušené ovoce. Úderem šesté hodiny se zasedlo k večeři: podávala se polévka a po ní kapr nebo řízek s bramborovým salátem. Sladkou tečkou byla vánočka, jablečný závin, pečené jablko nebo někdy i zmrzlina. Potom se zpívaly koledy, rozbalovaly dárky a sledovaly pohádky v televizi. Celý večer končil poděkováním za dárky a klidným spánkem.

KVÍZ

1. Co se vařilo nebo připravovalo den před Štědrým dnem?

- a) Zvěřinová paštika a jitrnice
- b) Rybí nebo houbová polévka, vánočka a salát
- c) Guláš a čočka

2. Co směly děti ráno na Štědrý den jíst?

- a) Koláč a med
- b) Chleba se sýrem
- c) Vánočku a kakao

3. Kdy začínala štědrovečerní večeře?

- a) Ve tři odpoledne
- b) V šest hodin večer
- c) Až po rozbalení dárků

4. Jaké byly hlavní chody štědrovečerní večeře?

- a) Rýže a kuře
- b) Polévka, kapr nebo řízek, bramborový salát
- c) Těstoviny se sýrem

5. Co následovalo po večeři?

- a) Velký úklid
- b) Mytí nádobí
- c) Zpěv koled a rozbalování dárků

K

E

O

D

L

A

**Narodil se Kristus Pán,
veselme se,
z růže kvítek vykvet nám,
radujme se!
Z života čistého,
z rodu královského,
nám, nám narodil se.**

**Z života
čistého,**

**Narodil se
Kristus Pán,
veselme se,**

**z rodu
královského,**

**z růže kvítek
vykvet' nám,
radujme se!**

**nám, nám
narodil se.**

DÁRKY

**ŠTĚDROVEČERNÍ
VEČEŘE**

**VÁNOČNÍ
POHÁDKY**

**TRADICE,
ZVYKY**

**VÁNOČNÍ
STROMEČEK**

BETLÉM